

Poljski je radnik nevoljno plaćen, ako ga usporedimo s njegovim bratom koji ima mnogo lakši posao na postranoj željeznici. A sposobni mehaničar uistinu ima često manju plaću nego li čovjek, koji je za svašto, koji mete dućan.

Područje je nadnice jako ispremiješano. Slabije je sposoban radnik bolje plaćen, a to uznemiruje narod.

Treba li da nadodam, kako se u svem ovom pitanju tako važnom na parlamenat više ni ne računa? Radnici ne traže više nijednog posrednika. Oni su zadovoljni, ako spriječe stvaranje zakona koji se njima ne sviđaju. A za to je dovoljna jednostavna grožnja.

Hilarij Belloc.

DODI DUŠE PRESVETI.

Dodi, Duše presveti! Sav svijet drhće pred Tobom. Plaše se vatre, jer ljube više nego Tebe slamu, koja se mlati na guvnu duha svijeta. Smiluj nam se!

Boje se oni pred novim Duhovima, lažanim i tihim. Jer, kada Ti govoriš narodima, to je kao šum, grmljavina i potres zemlje. Oni ljube svoj mir više nego Tebe. Smiluj im se!

Ti dolaziš kao silni vjetar. Ti prevrćeš sve papirnate kuće i otkidaš suhe grane od stabla u lomljivini. I svi se zemaljski kolosi sa zemljanim nogama ruše pred Tvojim srditim pogledom. Smiluj im se.

Zrak je neugodan. Zapara je nad zemljom. Oblaci se dižu. To isparuje zloća ljudi. Gledaju prema gore. Zamišljeno istražuju vrijeme sutrašnjega dana. Nešto slute. Smiluj im se!

Njihovo je uzdanje bilo mudrost püti. Prorok je njihov profesor. Svećenik je njihov diplomat. Raj je njihov dobrostanje. Evanđelje je njihovo brzovni izvještaj. Sve, što misle i govore i čine, sve miriši po prahu zemaljskom. Ti pak dolaziš s neba, kraljevstva milosti, bez kođa smo ništa. Svoje će se nemoći stidjeti. Smiluj im se!

Ti hoćeš, da se napune Tebe. Oni pak hoće da se podijele između Tebe i svijeta. Ti hoćeš, da oni zbore drugi jezik, jezik Tvoje Crkve, katolički jezik, koji oni nazivlju mrtvim jezikom. Oni pak hoće da govore jezikom vremena, koji je ljudska umjetnost stvorila. Oni nas drže za autopiste, sanjare, tuđince, jer još vjerujemo u Tvoju moć. Smiluj im se!

Dodi, Duše presveti! Prosvijetli, ojačaj, posveti, zavladaaj, Sve-možni! I Duh Sveti reče: Neka bude svjetlost i bi svjetlost! Duhovi!

Ima ljudi, koji djelo Kristovo završuju s Velikim petkom. Sveti ih Ivan nazivlje antikristima. Slični žig zaslužuju oni, koji o djelu spašenja vele da seže do Uskrsa. Nema božanstva bez Duha svetoga i nema crkvene godine bez Duhova. Božjem Trojstvu odgovara trojstvo vjerskih svetkovina. Duhovi dokončavaju, što je Božić počeo i Uskrs nastavio.

Tekar onda poznamo kršćanstvo, kada smo razumjeli Duhove. Da, možemo tvrditi, da je najsigurnija i velika kušnja katoličkog mišljenja to, kako se naime držimo prema tajni Duhova, naša ljubav prema Duhu Svetomu. Savršen biti i predati se Duhu svetomu vazda je skupa. Crkva je zajednica svetih, jer je djelo Duha svetoga.

Na prvi pogled valjda to izgleda kao pretjerano. Kod potanijeg se promatranja to po sebi razumije. Cilj je otkupljenja uspostava svih stvari, kako su bile prije istočnog grijeha. A čovjek prije grijeha jest čovjek milosti, Bogu sličan čovjek, sveti, baštinik neba. Sv. Ivan označuje kao cilj upućenja Sina Božjeg to, da svi, koji u nj vjeruju, imaju moć te postanu sinovi Božji. Sin Božji jest sveti sin.

Apostolske su poslanice pune mjesta, koja nas potiču na svetost, koja sastoji u potpunom nasljedovanju Isusovu. Tako čitamo u poslanici Solunjanima: To je volja Božja, posvećenje vaše. Ova je prazadaća Crkve, da bude odgojilište svetaca, bila u apostolsko doba tako jasna, da su vjernici često kratko označeni kao sveci, a Crkva kao zajednica svetaca.

E se ne bi nikada posumnjalo o ovoj oznaci i cilju Crkve, unesena je u deveti članak vjerovanja kao službena oznaka Crkve za sva vremena: Ona je jedna, sveta, katolička, zajednica svetaca. Mi to molimo svaki dan.

I doista je Crkva zajednica svetaca ne samo slučajno i u neko cvatuće doba, nego je to nužno po naravi i vazda, jer je ona Crkva Duha svetoga, a isti uzroci imaju uvijek iste učinke.

Crkva postoji kao živi organizam iz tijela i duše. Jedno tijelo i jedna duša, kako veli sv. Pavao u poslanici Efežanima! Tijelo Crkve tvore vjernici, glavu Krist. Duša je Duh sveti, posvećujući.

Kako mi ljudi pozivamo na odgovornost čovjeka samo za ono, što duša čini, tako i Crkva može biti samo za ono odgovorna, što potječe od Duha svetoga. Što čini samo tijelo, bez i protiv volje duše, to nije grijeh. Što čine uda Crkve sama, bez i protiv volje Duha svetoga, to nije pogreška Crkve.

Stoga je Crkva čista i bez ljage i u najžalosnije vrijeme. Smeće, koje na njoj nađemo, jest nešto strano, izvana u nju uneseno. Božanski graditelj, Krist, domaćin, Duh sv., ostaju što jesu. I njihovo djelo, Crkva, ostaje što jest, pa ma unijela ulica još toliko smeća i praha. Smeće u njoj nije od nje, naprotiv smeće, koje je u svijetu, od svijeta potječe.

Ovo ne smije zaboraviti onaj, koji proučava crkvenu povijest. Prava crkvena povijest, temeljito uzeta, nije drugo nego povijest djelovanja Duha svetoga, povijest božanske milosti i s njom spojene kreposti, koji čudesno potječu iz žrtve i sakramenata.

Drugo, što se od 19 vijekova širi pred ili pod trijemovima Crkve kao slabost, kukavičluk, egoizam, vladohleplje, oholost, putenost, izdaja, sve je to uz povijest Crkve povijest svijeta ili, ako hoćemo, uz povijest Duha svetoga razvitak povijesti njegova protivnika.

Ove dvije stvari valja odijeliti jednu od druge, pa se one odigrale na istom mjestu, u isto doba, možda također i na istoj osobi. Jer je Crkva bitno djelo Duha svetoga, crkvena povijest ne može biti u svojoj bitnosti drugo nego povijest Duha svetoga i svetaca u borbi protiv svijeta i vraga. To je neprestani dan Duhova!

Crkva nije ni danas drugo nego li je bila na dan svoga rođenja po Duhu svetomu, zajednica svetaca. Dakako, kada čujemo neke pisce i govornike, mislimo, da Crkva danas ima druge zadatke nego li na dan Duhova.

Nekoji apologete viču i raspisuju se, da dokažu e je katolicizam najmoćniji kulturni faktor, podupire umjetnost i znanost i zemaljsko dobrostanje. To može sve biti istinito. I jest istinito. No to je nuzgredna stvar. Ne treba o tome gotovo vazda govoriti!

U svojoj prvoj Duhovskoj propovijedi nije prvi papa ništa kazao o tim nuzgrednim stvarima, ali je zato mnogo kazao o glavnoj stvari. Činite pokoru, tražio je on, spaste se od ovog zlog pokoljenja; primite darove Duha svetoga. Drugim riječima: budite sveti! Katolikom biti znači ući u zajednicu svetaca!

Nema sumnje: Moramo kao Crkva Duha svetoga opet više govoriti o onome, što hoće Duh sveti. Kardinal Mermillod pripovijeda o jednom posjetu kod pape Pija IX. Sv. Otac živi u nadnaravnom, reče on. Šum svijeta ga se ne dotiče. Sjedio sam do njegovih nogu. Čuo sam udaranje bila njegova srca. Samo se je za jedno zanimao. Želio je znati, da li ima svetaca u svijetu.

I kardinal nastavlja dalje: Moderni se svijet gublje u grozničavoj djelatnosti. Silna su naša osvajanja nad materijom. Divno se razvija industrija. Bog vidi naša nastojanja. Bog čuje buku naših mašina. No znate li, što će On učiniti s ovom jadnom zemljom, kada na njoj više ne nađe svetaca? Uzeti će je kao lomnu posudu i razlupat će je. Zemlja postoji samo za to, da na sebi nosi svece. Svijet živi samo, da nam dađe svetaca. Vjekovi prolaze, da stvore svece.

Sveci: To je svjetski plan Božji! Sveci, oni su razlog, zašto Bog još podnosi 19. vijek, liberalni vijek, i 20. vijek, socijalistički vijek, oba vijeka socijalnog otpada od Boga.

Bog podnosi moderni svijet, i ako moderni svijet njega više ne podnosi, jer i naše vrijeme ima još mnogo svetaca, jer na pobunjenjnoj zemlji postoji još Crkva s tisućama i tisućama tabernakula, za-

jednica svetaca. Dokle zemlja rađa svecima, Bog drži da je vrijedno uzdržati tu zemlju. Jedan svetac znači na čast Božju i dobrostanje puka više nego li 10 milijuna tako zvanih poštenih ljudi.

Zato shvaćamo, zašto se čuje često glas u religioznoj književnosti naših dana: Svijet treba svetaca! Mnogo svetaca i velikih svetaca! Sveti radikanci, radikalni lijekovi protiv sušice, od koje čovječanstvo boluje!

Polovična sredstva i polovični srednji ljudi ne pomažu više. Moraju nadoći potpuni ljudi, nadnaravni, Bogu slični, sveci. Ova misao mora u puk zaći. Kako nekoć u danima Kristovim, kada je čovječanstvo hlepilo za Presvetim, tako se moramo i mi sada na koljenima pred Bogom boriti, da nam dade svece, spasitelje.

Napokon moramo zbaciti praznovjerno pouzdanje i ne očekivati, da će svijet spasti novac, sila i organizacija. Ne smijemo se pouzdati u diplomate, financijere, učenjake, demagoge, pa zavapiti u najdubljoj duševnoj nuždi za onima, koje je Bog u teškim krizama narodâ vazda poslao već kroz 6000 godina. Svoje uzdanje moramo položiti u 8. i 9. članak vjerovanja: Vjerujem u Duha svetoga, jednu svetu katoličku Crkvu, općinstvo svetih.

Velimo: općinstvo svetih, ne: općinstvo mudraca, učenjaka, bogataša, jakih! Tu valja birati. Petar je u prvoj svojoj propovijedi na Duhove kazao sasma tajnu riječ: Dati ću čudesa gore na nebu i dolje na zemlji znakove, krv i vatru, paru i dim.

Ili dolazi vatra odozgo ili vatra odozdo. Ili vihor vjerskog oduševljenja ili vihor revolucije. Ili ljudi velike ljubavi ili ljudi velike mržnje. Ili sveci ili boljševici. Ili potpuni kršćani ili potpuni vragovi. Ili Duh sveti ili đavao. Ili dolazi nešto s neba na zemlju ili nešto kao pakao. Odaberite !

R. Mäder.

